Przedpłata
wraz
z przesełką
pocztową
wynosi
5 zł. a. w.
rocznie.

ZWIĄZEK.

REDAKCYA
i
Administracya
we Lwowie
przy placu
Maryackim
l. 9.

Pismo dwutygodniowe.

Organ Związku stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych.

Wychodzi 8. i 22. każdego miesiąca w objętości arkusza.

Nr. 20. | Dnia 22. października 1888. | XV. rocznik.

L. 511.

Okólnik Patronatu Związku

do Towarzystw zarobkowych i gospodarczych.

W porozumieniu z Bankiem krajowym, który w myśl §. 4. Instr. VI. przystąpi w ciągu listopada b. r. do ułożenia listy kredytowej dla stowarzyszeń na r. 1889., upraszamy niniejszém Szanowną Dyrekcyę, aby najpóźniej do 31. b. m. zechciała przesłać nam wniosek, o ile z kredytu tego w r. 1889. korzystać zechce, oraz aby wyraziła życzenie, w jakim kierunku byłaby zmiana dla Szanownego Towarzystwa pożądaną. Stowarzyszenia, które do terminu wskazanego się nie zgłoszą, zostaną pominięte w propozycyi kredytowej, ze strony Związku stowarzyszeń nastąpić mającéj.

Ponieważ ogólna suma akredytacyi nie ma przekroczyć dotychczasowej wysokości 500.000 zł. upraszamy te stowarzyszenia, które z kredytu im wyznaczonego w r. b. w części tylko, lub w zupełności nie korzystały i na rok przyszły korzystać nie mają potrzeby, aby zechciały nas o tem zawiadomić, a przez to umożliwią szérszą akredytacyę innych, potrzebujących kredytu Towarzystw.

Zarazem podajemy do wiadomości Szanownych Towarzystw zapewnienie złożone przez Dyrekcyę Banku krajowego, iż poza kredytem t. zw. bezpośrednim uwzględniać będzie życzenia stowarzyszeń zaleconych przez Patronat, przez udzielanie kredytu wekslowego drogą zwykłéj cenzury, o ile to będzie w granicach statutu i przepisów możebném.

Lwów, dnia 17. października 1888.

Dr. T. Skałkowski,
patron.

Ad. Kornberger,
w zastępstwie sekretarza.

Czyja wina?*)

(W. Ż.) Czternaście lat minęło obecnie od czasu, gdy istniejące już wówczas niektóre stowarzyszenia zaliczkowe i gospodarcze, idąc za poradą mężów inicyatywy — tych pierwszych niejako naszych apostołów idei „pomocy własnéj“ na polu ekonomicznem — przystąpiły do utworzenia Związku stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych.

Zdawałoby się może, że skoro już u pewnéj liczby Towarzystw — chociaż wówczas, jak na początek dość skromnéj — myśl ta znalazła chętny posłuch, więc i inne stowarzyszenia, późniejsze, powinne były również zrozumieć cel i doniosłość „Związku“ i w miarę tego, jak jedne po drugich powstawały, przystępywać do niego. Tymczasem niestety, wyznać tu muszę prawdę, że tylko bardzo mała cząstka przystąpiła do Związku.

Na potwierdzenie tego, co wyżéj powiedziałem, niechaj posłuży jako dowód następujące zestawienie tabelaryczne, sporządzone na podstawie wyciągu z aktów biura Związku. I tak:

*) Umieszczamy niniejszy artykuł, bowiem sądzimy, że nie byłoby bez pożytku, gdyby te uwagi wywołały może jaką odpowiedź polemiczną. Byłoby to właśnie dowodem, że nie jesteśmy pogrążeni w takiéj apatyi, na jaką narzeka szan. autor artykułu. Zwracamy uwagę, że następny artykuł p. t. Brak inicyatywy, nadesłany nam z kraju, również uderza na zastój w łonie naszych stowarzyszeń.
Redakcya.

Po koniec roku	Było Towarzystw	Przystąpiło do Związku	Wystąpiło
1874	77	19	—
1875	90	8	—
1876	102	8	1
1877	106	10	1
1878	109	14	1
1879	125	12	2
1880	138	10	1
1881	163	7	2
1882	181	8	1
1883	221	6	1
1884	234	7	3
1885	247	6	1
1886	252	4	2
1887	244	8	4
1888	253	—	1
razem . .		127	21*)

Z tabeli téj okazuje się, że na 253 istniejących po r. 1888. Towarzystw, należy do Związku zaledwie tylko 106 czyli 41·8%.

Stosunek ten wprawdzie nieco korzystniéj przedstawiać się będzie, gdy od ogólnej liczby istniejących w r. 1888. Towarzystw potrącimy 55 Towarzystw, które nie mogą należeć do Związku ze względu na swą wadliwą organizacyę — wskutek czego właściwy procent przedstawia się 53·5%.

Powyższe zestawienie daje nam dostateczny dowód, jak pojmujemy nasze zadanie, jak potrafimy się solidaryzować i wspólnie bronić, pomimo, że bezustannie pisma i rady udzielane nam przez ludzi chętnych pracy, powinneby tyle zdziałać, iż gdybyśmy w części tylko chcieli odpowiedzieć zadaniu naszemu, skutki tego powinne by dać nam inne rezultata.

Piękne zaprawdę są słowa czcigodnego obecnego naszego prezesa Wydziału, Wojciecha Biechońskiego, pisane jeszcze do piewszéj Redakcyi niniejszego czasopisma przed kilkunastu laty, z których ustęp jeden tutaj przytoczę:

„Myśl ta, jeżeli była zawczesną, to dzisiaj wcielić się powinna przez solidarne poparcie usiłowań waszych, i tą drogą, dokładając cegiełkę do cegiełki, zszeregować nas tak, abyśmy w przyszłości w porządku i karności mogli maszerować daléj“.

*) Z tych 7 wystąpiło dobrowolnie,
„ 2 wykluczono,
„ 3 przestało istnieć,
„ 9 zmuszone było wystąpić przez likwidacyę lub konkurs,
razem 21.

Słowa te powinneby sobie nasze stowarzyszenia wypisać kazać złotemi głoskami. Bo przyznajmy się sami: gdzie ta solidarność, gdzie karność i gdzie porządek?

I cóż pomogły bezustanne nawoływania i przykłady tych jak powiedziałem pierwszych apostołów i ludzi niezmordowanych w pracy jak ś. p. Pajączkowskiego, Maly'ego — następnie dra. Skałkowskiego, dra. Zgórskiego, W. Biechońskiego i innych, którzy od pierwszéj chwili nieustannie pracowali dla naszych stowarzyszeń, i do dzisiaj pracują? — Czy dajemy chętny im posłuch? Czy stosujemy się do ich przykładu?

Czemu przypisać należy tę naszą obojętność? Czyż może zwątpieniu w nasze siły? Nie daj Boże, aby tak było! Zdaniem mojem, brak nam tylko energii i silnéj woli, a pocieszając się nieszczęsnem przysłowiem „jakoś to będzie“ lub „jakoś się to zrobi“, pocieszamy się tak z dnia na dzień, nieoglądając się na jutro, gdy tymczasem inni, jak Anglicy i Niemcy, olbrzymiemi krokami postępują w rozwoju asocyacyi, przez ten czas wiele zdziałali, i cieszą się dziś już znakomitemi owocami swojéj pracy i zapobiegliwości.

Brak łączności i wzajemnego porozumiewania się, brak jednolitości, któraby cechowała nasze stowarzyszenia na zewnątrz, winne spowodować, by wszystkie stowarzyszenia, nie oglądając się jedno na drugie, jak jeden mąż przystąpiły do Związku — a wówczas to nietylko spełnią się życzenia naszego prezesa, ale i Związek nasz odpowie należycie swemu zadaniu.

Dalszem następstwem powinno być ścisłe i pilne przestrzeganie obowiąków — a mówię tu już o stowarzyszeniach związkowych.

Jak tamte stowarzyszenia cechuje brak energii i woli, tak Towarzystwa związkowe cechuje jakaś niewytłómaczona od jakiegoś czasu apatya — i to w sprawach najbliżéj je obchodzących.

Zniechęcenie to uwydatnia się przedewszystkiém w tém, co z biurem Związku ma bezpośrednią styczność. Na 106 Towarzystw związkowych przestrzega ściśle obowiązki statutu zaledwie połowa. I tak n. p. co się tyczy okólników, które biuro Związku rokrocznie w myśl uchwał ogólnych zgromadzeń Towarzystwom związkowym rozséła — to zaledwie połowa Towarzystw czyni zadość żądaniom, a względnie obowiązkom swoim, pomimo, że biuro Związku okólniki te czasami po dwakroć rozséła i urguje.

Nareszcie przypatrzmy się bliżéj ogólnym zgromadzeniom związkowym. — Zazwyczaj bie-

rze udział w zgromadzeniach najwyżéj sześćdziesiąt i kilka stale reprezentowanych Towarzystw, reszta nie widzi potrzeby się usprawiedliwić — a znajdują się nawet i takie Towarzystwa, które od początku należenia do Związku nie brały dotychczas ani razu udziału w zgromadzeniach.

Tak więc pojmujemy nasze obowiązki, a gdy w czasie stanie się coś, co ze szkodą naszą jest połączone, lub zajdzie coś nadzwyczajnego — narzekamy późniéj — lecz już po niewczasie, bośmy z początku samego nie chcieli wypełniać tego, do czegośmy się zobowiązali.

W końcu wypada mi tu jeszcze wspomnieć o wydawnictwie roczników stowarzyszeń. — Wydawnictwo to, które od pierwszéj chwili pojawienia się swego, dzięki zabiegom i pracy dra. Alfreda Zgórskiego — pierwszego przed laty wydawcy — zostało przyjęte w całym kraju z nadzwyczajnem uznaniem, a które bezsprzecznie działa i w interesie samych Towarzystw — znowu z powodu ogólnéj apatyi naszych stowarzyszeń — połączone jest z takiemi trudnościami, o jakich nie każdy może mieć wyobrażenie. Kto ma sposobność przypatrzeć się bliżéj zakulisowym tajemnicom wydawnictwa, może dopiero pojąć, z jakiemi to trudnościami borykać się muszą nieszczęśliwi wydawcy, zanim zbiorą potrzebne im do zestawienia rocznika daty. Wystarczy powiedzieć, że aby wydostać od niektórych Towarzystw ćwiartkę papieru, po większéj części zadrukowaną, a mającą być uzupełnioną tylko kilkodziesięcioma cyframi, — potrzeba o takową po kilkanaście razy urgować i upominać się — i tylko nadzwyczajnemu sprytowi i zapobiegliwości redaktorów zawdzięczać należy, że rocznik w końcu się pojawi.

Czas już, byśmy raz przyszli do przekonania, że praca, którąśmy się podjęli — ma wydać kiedyś takie owoce, które nietylko nam samym, ale i krajowi mają przynieść chwałę i korzyść.

Czas, ażebyśmy ocknęli się z apatyi, i właśnie dlatego, że tworzymy już dziś silny zastęp, że zdobyliśmy sobie poważanie i wpływ w kraju, ażebyśmy nie myśleli, iż wolno nam już usypiać na laurach. *Noblesse oblige:* właśnie dlatego, że zdobyliśmy już sobie żmudną pracą kilkunastoletnią wpływy i środki do działania, tém raźniéj, tém chętniéj, i z tém większą energią powinniśmy pracować na tém wdzięcznem polu, które obraliśmy sobie dobrowolnie!

Brak inicyatywy.

(H. L.) W numerze 16. „Związku" zamieszczono artykuł wstępny pod napisem: „Ludzie inicyatywy", w którym przedstawiono, jak zbawienny wpływ wywarły u nas Towarzystwa zaliczkowe na stosunki ekonomiczne kraju, że inicyatywa do organizacyi pracy wychodzi u nas z łona Towarzystw zaliczkowych, że Towarzystwa te nietylko zwalczają wszechpotężne u nas lichwiarstwo, lecz nadto „budzą energię, rzutność i przedsiębiorczość na polu przemysłu i handlu zdrowego, wreszcie, że Stowarzyszenia te dostarczają niewątpliwie powstającemu u nas nowemu stronnictwu, pracującemu nad rozwojem ekonomicznym kraju, pracowników w boju z galicyjską biedą".

Wedle wspomnianego artykułu zatém nasze Stowarzyszenia udziałowe spełniają dwa zadania t. j. organizacyę kredytu, i organizacyę pracy.

Czy atoli Stowarzyszenia udziałowe w rzeczy saméj spełniają u nas oba wspomnione zadania?

Nad tą kwestyą warto bliżéj zastanowić się.

Otóż nie da się zaprzeczyć, że Towarzystwa zaliczkowe wiele się przyczyniły do ulepszenia stosunków ekonomicznych naszego kraju, już z tego względu, że im głównie zawdzięczyć należy znaczny postęp w zwalczaniu lichwy, w któréj ręce owoc rzetelnéj i ciężkiéj pracy wpadał, jak muchy w pajęczynę. Przeciw rozszerzeniu się lichwy tworzy wprawdzie tamę ustawa, która za lichwę ustanawia dość surowe kary. Wszelako ktoś dowcipnie powiedział, że ustawy są od tego, aby je pomijano. I w rzeczy saméj ustawa ta nie była by się okazywała tak błogą w pomyślne skutki, gdyby nie istniały u nas Stowarzyszenia zaliczkowe na zasadzie wzajemności oparte i gdyby w braku łatwego i taniego kredytu publiczność, zmuszoną była nadal zaciągać pożyczki u spekulantów-lichwiarzy.

Wszelako rozpożyczanie pieniędzy i rozdział większéj lub mniejszéj dywidendy nie jest ostatecznym celem Stowarzyszeń udziałowych ze stanowiska ekonomicznego. Rozpożyczanie pieniędzy i ułatwienie kredytu jest tylko półśrodkiem, nie mogącym uleczyć choroby, na którą cierpi postęp ekonomiczny w naszym kraju. Zaprowadziwszy już organizacyę taniego i łatwego kredytu, Stowarzyszenia udziałowe chcąc się przyczynić do rozwoju ekonomicznego, powinny zrobić krok naprzód i zająć się produkcyjnem zastosowaniem kredytu i wyszukiwać najodpowiedniejszą organizacyę pracy.

Nie będąc zaślepieni w działalności Stowarzyszeń udziałowych w dziele rozwoju ekonomicznego naszego kraju, musimy przyznać otwarcie, że dru-

Rachunki stowarzyszeń zaliczkowych

Tow. zaliczkowe w	Stan bierny																					
	[illegible] (zł. majęt.) [illegible]		Wkładki oszczędności								Pożyczki zaciągnięte								Saldo rachunku Banku krajowego	
			Stan na początku miesiąca		Włożono w ciągu miesiąca		Wyjęto w ciągu miesiąca		Stan z końcem miesiąca		Stan na początku [illegible]		Zaciągnięte w ciągu miesiąca		Spłacone w ciągu miesiąca		Stan z końcem miesiąca			
	zł	ct	zł.	ct.	zł	ct	zł.		zł	ct.	zł.	ct	zł.	ct	zł.	ct.	zł.		zł.	ct.
Bełzie	12039	24	23452	42	455	55	1488	8	22419	16	5700		.	.	.	.	5700	.	.	
Białej St. poż. i osz. Wz. p.	20728	96	62185	34	15698	50	12710	00	65171	78	20792	50	13258		13022	.	21028	50	.	
Birczy	17472	47	12944	42	683		1511	15	12116	27	40194		7489		8310	.	39373		.	
Bochni	16391	05	26375	40	1084	.	1290		25193	40	25385	44	5499	43	5700	.	25184	87	.	
Bołszowcach K. z.	5855	47	7323	72	192	.	185		7330	72	4650		2450		2850	.	4250		.	
Bóbrce	8157	94	6309	52	85	84	167	39	6227	97	12866		1470		1990	.	12346		1158	70
Cieszanowie	25907	67	43120	46	2360	.	912	60	44567	86	13000		5000	.	5700	.	12300		732	53
Dobczycach St. poż. i oszcz.	4173	37	16724	74	466	.	251	21	16939	53	6406	26	109	74	.	.	6516			
Dobromilu	23852	29	33529	18	859	50	1191	55	33197	13	.	.	.	.	.	.	.		312	96
Drohobyczu	33685	80	110518	26	2161	84	3639	.	109041	10	2000		.	.	.	.	2000	.	.	
„ B. kr. dla h. i p.	21234	.	52635	40	16815	38	8325	32	61125	46	9579	22	.	.	2662	22	6917		.	
Glinianach	77531	35	108420	77	1559	26	6994	85	102985	18	40452	17	12875	85	12199	.	41129	02	1170	63
Głogowie Pow. Tow. zal.	12416	36	38502	22	4455		2464	88	40492	34	2900		.	.	1500	.	1400	.	.	
Gorlicach	73283	39	162961	65	12453	07	10473	41	164941	31	121990	80	46081	40	49116	36	118955	84	.	
Jaśle	32362	39	111910	54	1117	50	3601	33	109426	71	7400	.	800	.	3500	.	4700		1347	28
Jaworowie	24819	57	65904	99	1778	99	4388	60	63295	38	7200	.	2300	.	450	.	9050		999	21
Kałuszu	20216	34	27125	73	2027	98	2037	32	27116	39	17250	.	.	.	300	.	16950		.	
Kamionce strum. P. T. z.	5514	12	26791	42	1187	26	169	45	27809	23	7250	.	.	.	250	.	7000		.	
Kańczudze K. z.	4010	57	2985	93	.	.	25	.	2960	93	5750	.	.	.	.	.	5750		.	
Kolbuszowej	12665	26	10430	97	644	38	776	03	10299	32	9880	.	1980	.	380	.	11480		.	
Komarnie	22271	37	44954	25	255	10	612	64	44596	71	5880	.	1110	.	1380	.	5600		.	
Kozowej K. z.	1661	60	520	42	281		411	69	389	73	5205	26	3300	.	3700	.	4805	26	.	
Krakowie	76389	41	132220	43	5420	28	8150	03	129490	68	58023	.	25503	.	22187	.	61339		.	
Krakowcu St. zal.	3901	83	1258	90	200	.	.	.	1458	90	7807	08	.	.	275	.	7532	08	.	
Krynicy St. poż. i oszcz.	10009	32	31927	19	2871	.	715	14	34083	35	7200	.	2000	.	4200	.	5000		.	
Kulikowie K. z.	8257	98	6308	59	138	50	72	74	6374	35	10320		.	.	280	.	10040		.	
Limanowej	55514	56	51246	58	1412	34	2933	95	49724	97	46684	43	13324	18	13752	54	46256	07	1098	13
„ T. ocb. wł. z.	23056	99	.	.	.	.	.	.	.		17091		3765	.	4506	.	16350	.	.	
Lubaczowie T. kr. miej.	33090	28	17441	75	1215		919	68	17737	07	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Lwowie	193338	59	177582	83	32070	31	25098	87	184554	27	272128	14	89078	.	86875	.	274331	14	.	
„ Pow. tow. z.	8203	95	16947	55	291		886	11	16352	44	31674	84	.	.	.	.	31674	84	.	
„ T. esk. i zal.	33558	96	19730	30	30	.	1675		18085	30	15653	88	5875	.	6003	88	15525		.	
Makowie St. poż.	45767	41	97925	35	2188	39	1301	80	98811	94	2000	.	.	.	.	.	2000	.	.	
Mikołajowie K. z.	2772	74	347	81	19	.	.	.	366	81	6575	.	1220	.	470	.	7325	.	.	
Mościskach	27249	16	52832	86	1058	99	1283	07	52608	78	7950		.	.	3150	.	4800		1754	51
Nadwornej K. z.	14738	62	15347	61	328	.	987	23	14688	38	6420	70	1298	40	130	70	7588	40	.	
Nowym Sączu K. z.	56787	39	133422	03	5723	70	6978	74	132166	99	7000	.	.	.	1000	.	6000		.	
Oświęcimie T. oszcz. i poż.	30832	65	88398	95	8395	31	6403	10	90391	16	4500	.	.	.	.	.	4500	.	146	79
Pilźnie St. oszcz. i poż.	5670	43	11638	82	208	50	241	01	11606	31	1800		.	.	100	.	1700		.	
Podgórzu St. poż. i oszcz.	42087	86	97004	72	3411	54	5047	49	95368	77	5143		.	.	1480	.	3663		.	
Podhajcach	13376	89	28939	20	85	.	220	.	28804	20	8850		.	.	1150	.	7700		754	10
Przemyślu K. z. rzem. i rol.	101276	12	90278	50	7151	25	4425	92	93003	83	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
„ Stow. bank.	27612	89	72760	55	9864	44	6242	87	76382	62	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Przemyślanach	24607	74	24398	52	89	28	375	15	24114	65	18720	88	4135	.	5136	.	17719	88	1243	31
Radziechowie	45191	77	126154	74	5494	90	7592	48	124056	16	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Rohatynie	24881	85	35919	12	326	16	174		36071	28	12000		.	.	.	.	12000		13	06
Rozdole	8209	54	5881	11	.	.	.		5881	11	11770	.	.	.	.	.	11770		.	.
Rudkach	18322	69	38724	90	819	10	429	77	39114	23	1200		.	.	1200	.	.		403	66
Sędziszowie T. wz. kr.	17619	16	28112	55	144	60	3799	48	24457	73	13952	89	6217	99	4567	99	15602	89	.	
Sieniawie	13766	14	28365	51	190		347	75	28207	76	900	.	800	.	900		800	.	.	

za miesiąc wrzesień 1888.

Saldo odsetek z końcem miesiąca zł.	ct.	Reszta pozycyi stanu biernego z końcem miesiąca zł.	ct.	Stan czynny: Pożyczki udzielone: Stan na początku miesiąca zł.	ct.	Spłacono w ciągu miesiąca zł.	ct.	Udzielono w ciągu miesiąca zł.	ct.	Stan z końcem miesiąca zł.	ct.	Koszta założ. ruchomości i adm. z końcem miesiąca zł.	ct.	Reszta pozycyi stanu czynnego z końcem miesiąca zł.	ct.	Gotówka zł.	ct.
1458	55	495	.	40646	28	1601	77	1565	.	40609	46	877	02	160	40	465	07
2676	71	350	52	98112	83	18177	30	22453	.	102388	53	2499	16	4340	64	728	14
.	.	1369	04	66744	75	8300		7904	.	66348	75	2050	07	1907	13	24	83
1693	42	2018	13	53658	52	10474	78	9449	08	52632	82	1441	19	15882	79	524	07
598	98	488	51	15945	77	2000	79	1176	.	15120	98	441	14	2146	94	764	62
.	.	516	53	24612	56	895	15	1099	25	24816	66	1530	94	699	52	1360	02
916	74	46	66	74454	95	2965	64	4004	20	75493	51	1871	32	4877	44	2229	19
649	92	6	61	23373	43	2071	.	2390	.	23692	43	1341	17	2566	52	665	31
2403	64	52	01	55780	31	2205	03	2110	.	55685	28	657	78	123	72	3351	25
4040	61	130	12	134438	59	26421	31	24584	.	132601	28	2475	25	9187	20	4633	90
2416	20	200	54	81930	71	27131	17	28521	62	85540	26	1088	24	177	58	5087	15
9137	18	13641	75	221551	72	18892	73	19156	80	221815	79	3254	37	19923	92	601	03
2445	99	.	.	53577	70	3522	25	3447	.	53502	45	135	.	381	52	2735	[illegible]
13390	99	5020	24	333106	76	77205	15	74381	78	330283	39	3961	77	35774	43	5572	18
9433	37	3128	63	154726	.	7116	.	4709	.	152319	.	1599	03	5328	86	1151	49
4281	59	11	91	95987	02	13351	01	13734	50	96370	51	962	10	63	89	5061	[illegible]
1685	07	1476	54	60090	29	4078	56	4453	.	60464	73	1985	56	4570	19	424	46
1253	68	1063	84	35690	89	1206	63	1835	.	36319	26	578	47	4506	69	1236	45
203	16	439	42	9466	20	85	21	.	.	9380	99	248	64	3595	42	139	03
785	09	892	42	31118	52	1231	56	2690	.	32576	96	761	42	1936	76	846	95
1258	53	6808	08	67309	13	3330	26	2780	57	67309	13	2113	67	10760	86	351	03
126	68	147	92	6418	02	745	91	110	.	5782	11	323	26	1000	.	25	82
11420	43	16077	81	259078	97	64725	80	67103	.	261456	17	5791	73	18184	18	9284	75
.	.	.	.	10271	64	162	90	.	.	10108	74	642	55	2056	04	85	48
2782	10	.	.	44168	.	1801	.	590	.	42957	.	1130	17	6299	73	1488	17
.	.	466	04	20665	96	415	.	205	.	20455	96	1091	60	3536	34	54	[illegible]
7379	49	1309	67	156356	45	3974	15	2899	60	155281	90	2779	65	2653	60	567	74
3138	82	407	81	37832	06	177	75	17	70	37672	01	1138	22	157	20	3985	29
.	.	.	.	49270	71	734	87	1751	.	50286	84	666	43	753	.	21	[illegible]
3471	50	863	31	593069	47	102606	32	109897	23	600360	38	10659	80	40329	70	4917	61
700	51	.	.	54724	87	3612	82	2190	.	53302	05	1423	38	1630	86	575	[illegible]
4898	05	7716	93	67251	13	14398	05	12317	78	65170	86	3027	60	8987	.	2598	[illegible]
9013	83	1922	86	134394	85	15005	19	11294	13	130683	79	2846	33	23296	73	688	59
383	38	258	63	9271	56	316	93	951	.	9905	43	386	36	291	46	523	31
1929	14	350	68	75643	78	14846	11	13199	.	73996	67	2631	54	9525	50	2538	[illegible]
6425	52	2910	93	35645	50	4534	88	4723	34	35833	96	2305	87	6619	92	1592	[illegible]
4918	61	2505	24	188244	91	4800	.	3766	94	187211	85	2733	91	881	62	8317	68
4727	33	4214	05	123340	.	1968	.	2550	.	123922	.	979	33	7066	41	2844	21
841	04	345	36	18700	.	2927	.	2726	.	18499	.	482	86	802	10	319	18
6541	22	.	.	142962	28	14071	32	13447	.	141637	96	4357	48	44	09	1621	32
2946	33	1349	22	48129	67	2583	78	5036	94	50582	83	1272	61	1150	07	1925	23
4803	41	6048	83	185979	.	5302	.	7388	.	188065	.	2336	47	8269	21	6461	01
5221	54	1781	90	91819	51	26708	63	23849	01	88959	89	1257	17	7771	05	13010	84
2430	52	1176	58	68205	51	7864	68	5869	.	66209	83	1749	49	2046	06	1287	30
6747	30	11651	60	167031	89	17437	73	11393	81	160987	97	2929	22	16137	29	7592	35
2647	33	605	92	66891	71	2028	91	2423	.	67285	80	1699	66	6667	43	566	55
693	70	8	29	20029	47	55	14	.	.	19974	33	1119	29	5213	55	255	17
2254	48	1668	83	54094	.	1945	54	1497	.	53645	46	1956	18	3518	63	2643	62
1638	06	1392	79	55592	89	5199	91	5779	57	56172	55	1128	97	2646	59	762	52
1371	87	1139	15	41402	46	2103	18	1295	.	40594	28	1081	13	774	26	2835	25

Rachunki stowarzyszeń zaliczkowych

Tow. zaliczkowe w	Stan udziałów i funduszu [illegible] z końcem miesiąca		Stan biernych: Wkładki oszczędności: Stan na początku miesiąca		Włożono w ciągu miesiąca		Wyjęto w ciągu miesiąca		Stan z końcem miesiąca		Pożyczki zaciągnięte: Stan na początku miesiąca		Zaciągnięte w ciągu miesiąca		Spłacone w ciągu miesiąca		Stan z końcem miesiąca		Saldo rachunku Banku krajowego	
	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct	zł.	ct	zł.	ct	zł.	ct	zł.	ct	zł.	ct
Sokalu	27429	52	74579	12	1638	18	975	58	75235	72	26290	17	.	.	.	.	26290	17	.	.
Stanisławowie B. zal.	40209	06	80499	93	7523	74	6383	13	81640	54	48990	.	22746	.	20477	.	51259	.	.	.
Stryju	28954	52	47882	44	1281	13	919	08	48244	49	3000	.	.	.	.	.	3000	.	.	99
Tarnowie	45620	60	74227	43	1116	52	1383	80	73960	15	35226	75	6795	.	5581	75	36440	.	1007	87
Tłumaczu St. kr.	8655	97	17773	51	446	96	545	01	17675	46	5316	.	1743	.	746	.	6313	.	1012	15
Tyśmienicy K. z.	10299	18	14354	59	189	40	242	.	14301	99	5100	.	.	.	450	.	4650	.	.	.
Ustrzykach doln.	4175	64	2242	92	.	.	.	.	2242	92	3721	72	.	.	200	.	3521	72	.	.
Zakliczynie	6603	64	5650	68	95	84	217	32	5529	20	14321	.	300	.	900	.	13721	.	.	.
Zaleszczykach	3410	83	2546	16	124	24	.	.	2625	40	2700	.	.	.	.	.	2700	.	909	61
Zbarażu	22227	22	21757	70	849		320	93	22285	77	17520	02	2500	.	3400	.	16620	02	992	79
Złoczowie	52321	54	124525	97	3181	02	8162	03	119544	96	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Żółkwi	26479	80	24926	27	1286	60	447	99	25734	88	63885	.	110	.	130	.	63345	.	.	.

giego powyższego zadania nasze Stowarzyszenia udziałowe nie spełniają, a to właśnie „dla braku ludzi inicyatywy“. Aby bowiem inicyatywa na polu przemysłu i handlu uwieńczoną była pomyślniejszym skutkiem — potrzeba — jakto autor artykułu „Ludzie inicyatywy“ bardzo trafnie zauważył współdziałania znacznéj ilości ludzi inicyatywy. Jeżeli u jednostek rzutnych i przedsiębiorczych powstanie piękna myśl, dążąca do podniesienia w kraju pewnéj gałęzi przemysłu — należy tę myśl zagrzewać, podjęte usiłowania moralnie i materyalnie przez zachętę i własny udział sumiennie i energicznie wspierać i zjednoczonemi siłami przełamywać lody uprzedzenia do przemysłu krajowego.

Zadanie to podjąć powinny przedewszystkiem nasze Stowarzyszenia udziałowe. Tymczasem niestety wcale nie widzimy w naszych Stowarzyszeniach udziałowych tego licznego zastępu pionierów postępu ekonomicznego, o których wspomina szanowny autor artykułu p. t. „Ludzie inicyatywy“. Prawie wszystkie nasze Stowarzyszenia zaliczkowe cechuje brak samodzielności, brak inicyatywy, naśladownictwo i dążność ku osiągnięciu możliwie największych zysków rocznych, bez względu na przyszłość, bez względu na ogół.

Poza granice tego czysto finansowego zadania prawie żadne Stowarzyszenie nie wychodzi — i o popieranie przemysłu krajowego w sposób wyżéj podany wcale się nie stara.

Istniejące już w kraju Stowarzyszenia przemysłowe dostarczyć by mogły w tej mierze ciekawych dat, usprawiedliwiających powyższe nasze zdania.

Przestrzegajmy tedy lepiéj surową bezstronność, nie przeceniajmy się i przyznajmy otwarcie, że u nas brak ludzi inicyatywy, a prędzéj będziemy się starali i wynajdziemy lekarstwo zdolne do wyratowania z długotrwałéj choroby ogólnego zastoju ekonomicznego.*)

VI. Sprawozdanie

Zarządu funduszu zaopatrzenia funkcyonaryuszów stowarz. zarobkowych i gospodarczych, — z czynności i rachunków za rok 1887/8.

Sprawozdanie niniejsze rozpocząć musimy od skonstatowania, że stały dotąd rozwój naszéj instytucyi i normalny wzrost jej funduszów, powstrzymany został nieco w ubiegłym roku administracyjnym, stanowiącym szósty okres naszéj działalności. Powodem ku temu było ustąpienie z posad dotychczas zajmowanych kilku członków funduszu, mających znaczniejsze udziały.

I tak z powodu zmiany personalu biura Towarzystwa zaliczkowego we Lwowie ustąpili: p. Antoni Żabicki, któremu wypłacono udział wynoszący 2.283 zł. 32 ct. i p. Hilary Jaworowski z udziałem 1.102 zł. 90 ct.; w tym okresie również wypłacono udział ś. p.

*) Zapatrywania szanownego autora powyższego artykułu, wyrażone także zostały ostatniemi ustępami sprawozdania lustratora związkowego, przedłożonego XIII. ogólnemu zgromadzeniu, a drukowanego w nr. 22. „Związku“ z r. 1887, przyczem właśnie stwierdzono, że inicyatywa taka, o jakiéj szanowny autor wspomina, między Towarzystwami związkowymi, poczyna być widoczną. *Redakcya.*

za miesiąc wrzesień 1888.

Saldo odsetek		Reszta pozycyi stanu biernego		Stan czynny															
				Pożyczki udzielone								Koszta [illegible] mości i adm.		Reszta pozycyi stanu czynnego		Gotówka			
				Stan na początku miesiąca		Spłacono w ciągu miesiąca		Udzielono w ciągu miesiąca		Stan z końcem miesiąca									
z końcem miesiąca												z końcem miesiąca							
zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct	zł.	ct.	zł.	ct	zł.	ct	zł.	ct	zł	ct.	zł.	ct.		
3010	84	.	.	116842	29	5437	55	8030	.	119434	74	2171	71	9279	45	1080	95		
1040	23	.	.	150920	55	33850	50	35568	11	152638	16	6223	91	12195	25	3091	53		
5219	86	5331	24	75921	38	5282	82	4946	37	75584	93	2252	25	10998	55	1915	37		
5969	39	773	86	154097	26	26507	99	25333	30	152922	57	3884	93	3084	31	3880	06		
1447	84	149	04	29917	86	4092	13	4874	73	30700	46	1238	78	2442	65	871	57		
1284	11	797	80	25890	84	1035	55	613	.	25468	29	515	97	5306	66	42	16		
369	53	.	.	8465	20	105	87	.	.	8359	33	231	12	1629	57	89	79		
550	05	403	72	20293	76	481	33	160	70	19973	13	1191	63	6010	07	32	78		
587	51	273	02	10016	11	526	45	150	.	9639	66	236	46	16	26	703	99		
1952	35	1935	41	61724	87	3854	17	2671	.	60541	70	1914	32	2337	43	1220	11		
7145	10	2787	50	165814	32	6399	02	6497	.	165912	30	2684	53	12426	78	775	49		
553	58	306	48	110066	09	4058	99	3400	.	109307	10	2649	98	3655	46	807	20		

Józefa Wallocha w kwocie 724 zł. 16 ct., tudzież zaliczono ustępującemu funkcyonaryuszowi tego Towarzystwa p. Paczoskiemu kwotę 300 zł. na poczet jego udziału. Następnie wypłacono udziały wszystkim funkcyonaryuszom Towarzystwa spożywczego we Lwowie, którzy ustąpili z posad swych z powodu likwidacyi tego Towarzystwa; a mianowicie: p. Maryanowi Rojekowi 470 zł. 96 ct., p. Janowi Nowakowskiemu 428 zł. 93 ct., p. Janowi Machnikowskiemu 201 zł. 68 ct.

Już powyżéj wyliczone wypłaty, wynoszące w ogóle 5.511 zł. 95 ct., nie mogły zrównoważyć dochodów, które ograniczają się do wkładek członków przynoszących rocznie około 8.000 zł. i procentów około 1.000 zł.

Z powyższego okazuje się, że zmniejszenie funduszów było naturalném następstwem celów stowarzyszenia, które według statutu wypłaca swym członkom udziały już po pięciu latach należenia, jeżeli ci utracą swoje posady.

W tak krótkim stosunkowo czasie, bo w sześciu latach istnienia funduszu zaopatrzenia, wypłacono udziały 10ciu członków w kwocie 6.229 zł. 76 ct., a okoliczność, iż pojedyńczy udział doszedł w tym czasie do kwoty 2.283 zł. 32 ct. świadczy wymownie, jak szybko udziały te wzrastają i do jak poważnéj mogłoby wzróść wysokości, gdyby były podejmowane po tylu latach, ile potrzeba dla uzyskania emerytury w zakładach rządowych lub prywatnych.

A nawet i tyle czasu nie potrzeba, aby udział pojedyńczego członka wzrósł do takiéj wysokości, iżby procent od takowego dał stósowną do płacy emeryturę. Na podstawie wyniku rachunków z ubiegłych sześciu lat można już dziś przyjąć za pewnik, iż po 30 latach wzrośnie udział pojedyńczego członka do takiéj wysokości, że oprocentowany po 5 od sta przyniesie dochód równający się całkowitéj płacy przeciętnéj. Lecz o ileż ten sposób zabezpieczenia jest korzystniejszy od zwykłéj emerytury, bo oddaje w ręce uprawnionego kapitał, który dla niego stanowić będzie oprócz zapewnienia przyszłości, także zarodowy majątek dla rodziny i spadkobierców.

Po tym wstępie przystępujemy do właściwego sprawozdania za rok 1887/8.

W okresie tym nie przystąpiło żadne nowe Towarzystwo do funduszu zaopatrzenia, jedno zaś t. j. Towarzystwo spożywcze we Lwowie ubyło, z powodu likwidacyi.

Również i liczba członków zmnieszyła się o 4 i wynosi 35 funkcyonaryuszów. Ruch członków i stowarzyszeń był następujący:

z końcem r. 1886/7. należało do funduszu	19 Towarz.	i 42 funkc.
w r. 1887/8. przybyło . .	— „	i 4 „
razem . .	19 Towarz.	i 43 funkc.
ubyło natomiast	1 „	i 8 „
należy więc obecnie do funduszu	18 Towarz.	i 35 funkc.

Stan udziałów po dopisaniu 13% dywidendy wynosił z dniem 30. czerwca b. r. 15.369 zł. 58 ct. i zmniejszył się w tym roku o 765 zł. 82 ct., czyli o 4·7%, a gdy wypłata udziałów członków ustępujących wynosiła 5.511 zł. 95 ct., przeto wzrost udziałów członków pozostałych wynosił w tym roku kwotę 4.776 zł. 18 ct.

Udział najwyższy wynosi 2.144 zł. 11 ct., zachował więc tę samą wysokość co w roku ubiegłym, zaś udział przeciętny wynosi 439 zł. 13 ct., i wzrósł o 24 zł. 38 ct., czyli 5·5%.

Stan kapitałów ulokowanych na książeczkach oszczędności wynosi 14.355 zł. 72 ct., zaś na hipotece 1.020 zł., razem 15.375 zł. 72 ct., co w porównaniu z rokiem poprzednim przedstawia zmniejszenie o 421 zł. 28 ct.

Nadwyżka do podziału, która w roku 1886/7. wynosiła 1.525 zł. 17 ct. i przyniosła 11½% dywidendy, wzrosła w tym roku do kwoty 1.622 zł. 50 ct., co umożliwia 13% dywidendy.

Koszta administracyi w kwocie 3 zł. 89 ct. wydane zostały na portorya.

Ogólny majątek funduszu wynosi obecnie 15.375 zł. 72 ct., zmniejszył się zatém w porównaniu z rokiem poprzednim (16.892 zł. 68 ct.) o 1.516 zł., czyli o 11%.

Sposób lokacyi pozostał ten sam co dawniej z tym wyjątkiem, że wpływy kasowe lokowane bywają wprost na książeczkę oszczędności Towarzystwa zaliczkowego we Lwowie, nie jak dawniéj na rachunek otwarty. Książeczki oszczędności i inne dokumenta wartościowe są przechowane w skarbcu Towarzystwa zaliczkowego we Lwowie.

Zarząd odbył dotychczas 21 posiedzeń, z których na rok ubiegły przypadnie tylko dwa, a to z powodu trudności zebrania kompletu, wymaganego statutem, czego przyczyną było ustąpienie z Towarzystwa, a zatém i z grona zarządu pp.: Jaworowskiego Hilarego, Paczoskiego Alfonsa i Rojeka Maryana, a gdy nadto jeden z członków zarządu nie mieszka we Lwowie, przeto zebranie kompletu było prawie niepodobne.

We Lwowie, dnia 10. października 1888.

Dr. T. Skałkowski. *Wł. Terenkoczy.*

Zamknięcie rachunków za rok 1887/8.

I. Wykaz udziałów wpłaconych.

L. p.	Nr. udziału	Stan z 30. czerwca 1888.		Dywidenda dopisana		Razem	
		zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
1	4	923	82	115	42	1039	24
2	5	505	76	61	45	567	21
3	8	472	66	59	15	531	81
4	10	1907	58	236	53	2144	11
5	12	1084	01	129		1213	01
6	13	580	93	72	13	653	06
7	17	561	13	65	79	626	92
8	18	467	67	56	12	523	79
9	21	115	37	13	89	129	26
10	22	863	06	101	82	964	88
11	28	496	13	60	78	556	91
12	32	1233	60	150	76	1384	36
13	36	267	99	33	20	301	19
14	37	535	02	64	28	599	30
15	40	194	48	21	97	216	45
16	41	206	27	24	02	230	29
17	42	347	22	40	45	387	67
18	45	278	32	32	84	311	16
	Do przen.	11041	02	1339	60	12380	62
	Z przen.	11041	02	1339	60	12380	62
19	46	311	14	35	75	346	89
20	47	426	43	49	21	475	64
21	50	366	48	38	36	404	84
22	51	291	50	29	69	321	19
23	52	225	36	23	17	248	53
24	53	159	94	16	72	176	66
25	55	167	76	17	13	184	89
26	56	154	98	14	76	169	74
27	57	142	14	16	12	158	26
28	59	66	91	7	52	74	43
29	60	77	34	7	47	84	81
30	61	75	97	7	30	83	27
31	62	70	45	5	60	76	05
32	63	54		3	03	57	03
33	64	46	52	2	56	49	08
34	65	52		1	49	53	49
35	66	23	28		83	24	11
	razem	13753	22	1616	31	15869	53

II. Wpłaty poszczególnych Towarzystw.

L. bież.	Towarzystwo	Ilość fonkcyonaryuszów	Stan z 30. czerwca 1888. zł.	ct.	Dywidenda dopisana zł.	ct.	Razem zł.	ct.
1	Lwów, Towarzystwo zaliczkowe	5	2215	74	264	37	2480	11
2	Nowy Sącz, Kasa zaliczkowa	2	1930	86	237	36	2168	22
3	Drohobycz, Towarzystwo zaliczkowe	2	1115	95	136	41	1252	36
4	Rohatyn, Towarzystwo zaliczkowe	3	982	65	113	70	1096	35
5	Bircza, Towarzystwo zaliczkowe	1	115	37	13	89	129	26
6	Radziechów, Towarzystwo zaliczkowe	1	863	06	101	82	964	88
7	Limanowa, Towarzystwo zaliczkowe	1	496	13	60	78	556	91
8	Łańcut, Towarzystwo zaliczkowe	4	1404	57	161	95	1566	52
9	Lwów, Towarzystwo handlu skór	1	267	99	33	20	301	19
10	Lwów, Związek stowarzyszeń	2	872	27	101	54	973	81
11	Bóbrka, Towarzystwo zaliczkowe	1	194	48	21	97	216	45
12	Drohobycz, Towarzystwo handlu skór . . .	1	206	27	24	02	230	29
13	Lwów, Powiatowe Towarzystwo zaliczkowe . .	2	433	30	47	60	480	90
14	Przemyśl, Kasa zaliczkowa rzemieślników i rolników	1	426	43	49	21	475	64
15	Stanisławów, Bank zaliczkowy	1	923	82	115	42	1039	24
16	Mościska, Towarzystwo zaliczkowe	2	418	48	39	85	458	33
17	Gorlice, Towarzystwo zaliczkowe	3	676	80	69	58	746	38
18	Rudki, Towarzystwo zaliczkowe	2	209	05	23	64	232	69
	Razem . .	35	13753	22	1616	31	15369	53

III. Rachunek strat i zysków.

		zł.	ct.	zł.	ct.
	Zyski:				
1	Zysk przeniesiony z roku 1886/7	18	17		
2	Odsetki przenośne z roku 1886/7	15	—		
3	Odsetki dopisane za rok 1887/8	857	97		
4	Odsetki od rachunku bieżącego	33	09		
5	Odsetki zwłoki	4	97		
6	Odsetki zapłacone	97	80		
7	Odsetki zaległe	20	—		
8	Udziały odpisane l. 35, 54, 58	554	39		
9	Wpisowe	25	—		
	Straty:				
10	Wydatki kancelaryjne			3	89
11	Nadwyżka do podziału			1622	50
	Razem . .	1626	39	1626	39

IV. Bilans.

		Szczegół.		zł.	ct.	zł.	ct.
	Stan czynny:						
1	*Lokacye:* *a)* Kasa zaliczkowa w Nowym Sączu	711	14				
	b) Tow. zaliczkowe w Drohobyczu	1902	84				
	c) „ „ w Birczy	1320	67				
	d) „ „ w Limanowéj	1300	71				
	e) „ „ w Rohatynie	1278	01				
	f) „ „ w Radziechowie	1268	94				
	g) „ „ w Bóbrce	1247	60				
	h) Pow. Tow. zal. we Lwowie	1741	68				
	i) Tow. zaliczkowe w Mościskach	1113	16				
	j) Bank zaliczkowy w Stanisławowie	1130	66				
	k) Tow. zaliczkowe w Gorlicach	563	85				
	l) Tow. zaliczkowe w Łańcucie	572	33				
	m) Lokacya hypoteczna	1020	—				
	n) Tow. zaliczkowe we Lwowie	204	13	15375	72		
	Stan bierny:						
2	Udziały uprawnione do dywidendy					13753	22
3	Dywidenda do udziałów dopisana					1616	31
4	Nadwyżka nierozdzielona					6	19
	Razem			15375	72	15375	72

We Lwowie, dnia 10. września 1888.

Zarząd funduszu zaopatrzenia funkcyonaryuszów stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych.

Dr. T. Skałkowski. ***Wł. Terenkoczy.***

Wydawca i odpowiedzialny redaktor: *Teofil Merunowicz.* Z I. Związkowej Drukarni we Lwowie, Hotel Żorża.